

Nastavni predmet: **Hrvatski jezik**

Razred: **VI.**

Nadnevak: **5. svibnja 2020.**

Nastavna jedinica: **Ivan Cankar, *Zastidio se majke***

Ključni pojmovi: proza, crtica, vrijeme radnje, fabula, dijelovi fabule (uvod, zaplet, vrhunac, rasplet), književni lik, karakterizacija lika opisom i postupcima, pripovijedanje u trećoj osobi

Upute za učenike:

Pažljivo čitaj zadatke i slijedi navedene upute za svaku aktivnost. Zadatke rješavaj samostalno ili uz pomoć čitanke.

Aktivnost 1.



Razmisli pa usmeno odgovori na sljedeća pitanja.

- Što ti prvo padne na pamet kad čuješ riječ **stid**?
- Jesi li se češće zastidio/zastidjela zbog svog postupka ili postupka nekog drugog, možda prijatelja ili roditelja?
- Jesi li poslije o tome razmišljao/razmišljala?
- Što misliš o izreci **Učinjenoj stvari nema lijeka**?
- Misliš li kako odijelo **čini ili ne čini** čovjeka?

Aktivnost 2.

Otvori čitanku i pronađi tekst Ivana Cankara, ***Zastidio se majke*** (u nekim čitankama ***Grijeh***).

Jesi li u školskoj lektiri već upoznao/upoznala Ivana Cankara?

Bilješka o piscu: Ivan Cankar (1876.-1918.), jedan je od najvećih slovenskih pisaca. Poznata je njegova pripovijetka *Sluga Jernej i njegovo pravo*, roman *Na klancu* i brojne crtice među kojima i *Zastidio se majke*, *Šalica kave*, *Desetica* i druge.



Prije nego počneš čitati, upitaj nekog od svojih ukućana (roditelje, baku ili djeda), sjećaju li se ove crtice iz svog školovanja. Sigurno će se svi sjetiti s posebnom sjetom i nježnošću.

Iz naslova možeš predvidjeti o čemu će govoriti tekst, zato čitaj polako i pažljivo.

Nepoznate riječi:

kopniti- topiti se

svežanj- zavežljaj

pleća- gornji dio leđa

Aktivnost 3.

Kratko zastani i razmisli o onome što si pročitao/pročitala.

Kakav dojam na tebe ostavlja ova priča?

Jesi li više iznenađen/a ili tužan/tužna?

Sada zamisli kako si u svojoj učionici i usmeno odgovaraj na sljedeća pitanja.

- Koga majka čeka pred školom?
- Otkuda je došla i što nosi u velikom zavežljaju?
- Zbog čega je Jože zatajio majku pred prijateljem?
- Što je majka pomislila kad Jožeta nije dočekala ni poslije drugog zvona?
- Gdje je majka pronašla Jožeta?
- Kako se Jože osjećao poslije, šecući s majkom kroz grad?
- S kojom je biblijskom osobom pisac usporedio Jožeta?



- Što je Jože poželio priznati majci, a ipak nije?
- Kako se osjećao Jože kad se vratio u stan?
- Je li kako mogao popraviti grijeh koji je počinio?
- Kolika je težina Jožetova grijeha nakon što je od njega prošlo mnogo vremena?



Ponovimo što znamo i naučimo nešto novo!

FABULA- redoslijed događaja u književnom, filmskom ili kazališnom djelu; redoslijed odvijanja radnje.

DIJELOVI FABULE- uvod, zaplet, vrhunac, rasplet.

KARAKTERIZACIJA LIKA OPISOM- pronađi i pročitaj u tekstu majčin vanjski opis.

KARAKTERIZACIJA LIKA POSTUPCIMA- pronađi i pročitaj rečenice u kojima se vidi majčin odnos prema sinu; pronađi i pročitaj dva Jožetova postupka suprotstavljena jedan drugom.

CRITICA- kraći prozni tekst s izrazitim lirskim elementima (slikovitost i osjećajnost).

Aktivnost 4.



Zapiši u bilježnicu, ono što nije napisano dopuni samostalno.

Zastidio se majke

Ivan Cankar (1876.-1918.)

Književni rod: epika, proza

Književna vrsta: crtica

Tema djela: _____

Mjesto radnje: škola, školsko dvorište, Jožin stan

Vrijeme radnje: kraj zime (*Bilo je toplo i snijeg je kopnio po krovovima...*)

Likovi: majka i dječak (Joža)

-majka: skromna, siromašna, puna ljubavi prema sinu, brižna, _____

-Joža: nesiguran, bitno mu je što drugi misle o njemu, stidi se siromaštva, laže majci, grize ga savjest, tužan, pati

Kompozicija fabule:

- uvod: _____
- zaplet: _____
- vrhunac: _____
- rasplet: _____

Pripovjedne tehnike:

- opisivanje
- pripovijedanje u trećoj osobi
- dijalog

Osnovna misao: _____

Aktivnost 5.

Domaći uradak **izaberi i odgovori** na jedan od ponuđenih zadataka.

1. Napiši sastav na temu: **Po čemu su slične sve majke**
2. Ispiši pjesničke slike i stilska sredstva u opisu prostora.